

# Úvod do kurzu a českého právního řádu

Daniel Bartoň

Univerzita Karlova v Praze  
Evangelická teologická fakulta

Základy práva, 4. září 2013

# Přehled přednášky

## Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

## Struktura právního řádu

Hierarchie právních norem

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

## Program kurzu

Probírané okruhy

Úvod do kurzu a  
českého právního  
řádu

Daniel Bartoň

### Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

### Struktura právního řádu

Hierarchie právních norem

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

### Program kurzu

Probírané okruhy

### Závěr

# Cíle kurzu

- ▶ Získání základní orientace v právu
- ▶ Naučit se číst a psát právní texty
- ▶ Naučit se, kdy je třeba se obrátit na odborníka

- ▶ Jen velmi stručný úvod do vybraných oblastí práva
- ▶ Prostor pro diskusi na základě přečtených textů
- ▶ Prostor pro dotazy ohledně případů, se kterými se setkáváte
- ▶ Prezentace budou ke stažení v IS

Jeden z následujících titulů dle Vašeho výběru:

- ▶ Michal Spirit a kol. Základy práva pro neprávnické. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012.
- ▶ Martin Janků a kol. Základy práva pro posluchače neprávnických fakult. Praha: C. H. Beck, 2010.
- ▶ Pavel Varvařovský. Základy práva - O právu, státě a moci. Praha: Wolters Kluwer, 2009.
- ▶ Alexander Šíma a Milan Suk. Základy práva pro střední a vyšší odborné školy. Praha: C. H. Beck, 2012.

- ▶ Texty zákonů a mezinárodních smluv
  - ▶ v tištěné podobě (např. edice ÚZ)
  - ▶ online (např. [www.zakonyprolidi.cz/](http://www.zakonyprolidi.cz/))
  - ▶ pozor na platnost a účinnost
- ▶ Komentáře
- ▶ Judikatura
  - ▶ Ústavní soud (<http://nalus.usoud.cz/>)
  - ▶ Nejvyšší soud (<http://www.nsoud.cz/>)
  - ▶ Nejvyšší správní soud (<http://www.nssoud.cz/>)
  - ▶ Evropský soud pro lidská práva ([hudoc.echr.coe.int](http://hudoc.echr.coe.int))
  - ▶ Google a placené databáze

- ▶ Zápočtový test po zimním semestru (max. 20 bodů)
- ▶ Závěrečný test včetně sepisu jednoduchého právního úkonu (max. 30 bodů)
- ▶ Zpracování právního hesla pro Wikipedii, které má význam pro sociální práci (max. 50 bodů)

- ▶ Ústavní normy (Ústava, Listina, ústavní zákony)
- ▶ Zákony, zákonná opatření Senátu
- ▶ Nařízení vlády
- ▶ Právní předpisy ústředních orgánů státní správy
- ▶ Právní předpisy orgánů územní samosprávy
- ▶ Právní předpisy vydávané jinými, než státními orgány (např. vnitřní a stavovské předpisy)

# Jakou pozici mají mezinárodní normy?

- ▶ Normy mezinárodního práva
  - ▶ mezinárodní úmluvy
  - ▶ mezinárodní obyčej
  - ▶ obecné zásady právní uznávané civilizovanými národy
  - ▶ soudní rozhodnutí a učení právních znalců
- ▶ Normy evropského práva
  - ▶ primární právo (především zřizovací smlouvy)
  - ▶ sekundární právo
    - ▶ nařízení (regulation)
    - ▶ směrnice (directive)
    - ▶ rozhodnutí (decision)
    - ▶ stanovisko (opinion)
    - ▶ doporučení (recommendation)

# Teorie dělení

## Zájmová teorie

Soukromé právo se týká jednotlivých osob a veřejné právo zájmů státu.

## Subordinační teorie

Tam, kde existuje mezi subjekty vztah nadřazenosti a podřazenosti, se jedná o veřejné právo. Tam, kde si jsou subjekty rovny, jde o soukromé právo.

## Organické teorie

Veřejnoprávní povahu mají právní vztahy a je regulující právní normy, v nichž je jedním ze subjektů orgán veřejné moci, který na základě zákona a v jeho mezích rozhoduje o subjektivních právech a právních povinnostech fyzických a právnických osob. Ostatní právní vztahy a normy mají soukromoprávní charakter.

- ▶ Soukromé právo
  - ▶ občanské právo
  - ▶ obchodní právo
  - ▶ rodinné právo
  - ▶ pracovní právo
  - ▶ mezinárodní právo soukromé
- ▶ Veřejné právo
  - ▶ trestní právo
  - ▶ správní právo
  - ▶ ústavní právo
  - ▶ finanční (daňové) právo
  - ▶ právo sociálního zabezpečení

## Hmotné právo

Souhrn právních norem a subjektivních práv, které směřují bezprostředně k naplnění účelu práva a jsou smyslem právní úpravy.

## Procesní právo

Směřuje k naplnění účelu právní úpravy pouze zprostředkovaně: upravuje proces vytváření, naplňování a ochrany hmotných práv.

### Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

### Struktura právního řádu

Hierarchie právních norem

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

### Program kurzu

Probírané okruhy

### Závěr

- ▶ Základní pojmy teorie práva, interpretace právních norem
- ▶ Mezinárodní a evropské právo
- ▶ Ústavní právo, základní lidská práva
- ▶ Správní právo
- ▶ Občanské právo
- ▶ Rodinné právo
- ▶ Pracovní právo
- ▶ Trestní právo
- ▶ Právo sociálního zabezpečení
- ▶ Psaní právních podání a smluv, čtení právních dokumentů

- ▶ Dotazy
- ▶ Prečíst na příště pro ilustraci toho, co právo znamená pro současné české myslitele:  
Jiří Přibáň, Pavel Holländer a kol., *Právo a dobro v ústavní demokracii: Polemické a kritické úvahy*, Praha: Slon, 2011, s. 27–52.